

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Lingua Galega e Usos		Código	613G03045
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	López Viñas, Xoán	Correo electrónico	xoan.lopezv@udc.es	
Profesorado	López Viñas, Xoán	Correo electrónico	xoan.lopezv@udc.es	
	Lourido Hermida, Isaac		isaac.lourido@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo das relacións entre norma e usos da lingua galega, con especial atención á problemática sociolingüística.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Descibir e analizar a relación entre lingua e sociedade e interpretar a complexidade dos fenómenos sociolingüísticos.	A1 A2 A3 A4 A9 A11 A14 A15	B1 B3 B4 B5 B7 B8	C1
Desenvolver estratexias e técnicas que permitan comprender os procesos comunicativos.	A2 A4 A10 A11 A14 A15	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7	C1
Realizar análises segundo os principios e os métodos propios das correntes teóricas máis relacionadas cos contidos da materia.	A1 A2 A3 A4 A9 A10 A11 A14 A15	B3 B4 B5 B7 B8 B9	C1 C8

Desenvolver un pensamento crítico sobre a situación sociolingüística no espazo cultural galego.	A4 A10 A11 A14 A15	B3 B4 B5 B7 B8 B9 B10	C1 C4 C6 C8
Acreditar o coñecemento e manexo dos principais recursos bibliográficos, bases de datos e repositorios dixitais sobre lingua e sociolingüística no ámbito cultural galego.	A4 A11 A15	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B9	C4 C6 C8
Ter un dominio avanzado da norma gramatical galega, así como coñecer o proceso de estandarización e a variación lingüística do galego.	A4 A9 A10 A15	B4 B7	C1

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Lingua, estándar e variación	1.1. Norma e uso. Definicións e tipos. Relacións entre norma e variedade estándar. 1.2. O proceso de estandarización da lingua galega. 1.3. A variación lingüística: histórica, xeográfica, social e situacional.
2. Norma e calidade lingüística	2.1. Aspectos ortográficos e ortolóxicos 2.2. Aspectos morfosintácticos 2.3. Aspectos léxico-semánticos 2.4. Aspectos pragmático-textuais
3. Usos lingüísticos e situación sociolingüística galega	3.1. Usos lingüísticos e ámbitos de uso: familia, amizades, traballo, comercio local, finanzas, escola, administración, saúde, medios de comunicación; oral/escrito; popular/culto; urbano/tradicional 3.2. A situación sociolingüística de Galiza. Natureza social da lingua. Problemática das linguas sen normalizar. Ideoloxías e xuízos de valor sobre as linguas. Monolingüismo, bilingüismo, diglosia, multilingüismo e plurilingüismo.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A3 A10 A11 A14 B4 B5 B8 B9 B10 C4 C6 C8	12	18	30
Obradoiro	A1 A2 A4 A9 A10 A11 A14 A15 B1 B2 B3 B5 B6 B7 C1	15	21	36
Lecturas	A1 A3 A11 B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 C1 C6	0	3.5	3.5

Solución de problemas	A1 A2 A4 A9 A10 A11 A15 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C6	0	30	30
Proba mixta	A1 A2 A3 A4 A9 A11 A14 A15 B1 B3 B4 B5 B6 B7 C1	0	10	10
Atención personalizada		3	0	3
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentación, desenvolvemento e análise de contidos teóricos e procedementais fundamentais para o alumnado atinxir as competencias e destrezas previstas na materia.
Obradoiro	Nestas sesións, o alumnado realizará ACTIVIDADES PRÁCTICAS de diferente tipoloxía (exercicios de completar, corrección de textos, análise e elaboración de textos, lectura e entoación de textos, exposicións, debates etc.) destinadas á consolidación dos contidos presentados nas sesións maxistrais, así como das destrezas e das estratexias relacionadas cos obxectivos e contidos da materia.
Lecturas	Cada estudante deberá facer ao longo do curso unha serie de lecturas que serán seleccionadas e, eventualmente, fornecidas polo profesor.
Solución de problemas	Como complemento ás sesións maxistrais e ás actividades prácticas presenciais, o alumnado deberá realizar (fóra da aula) unha serie de ACTIVIDADES PRÁCTICAS sobre os contidos traballados nas aulas presenciais que deberá entregar ao profesor nas datas marcadas.
Proba mixta	Exame práctico escrito en que se demostrarán os coñecementos e competencias adquiridos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Obradoiro Lecturas Solución de problemas	Para alén do labor de titorización realizado no horario de atendimento marcado polo profesorado responsábel da materia, a atención personalizada estará dirixida especialmente para o apoio á realización das prácticas presenciais e non presenciais. Esta atención personalizada tamén está contemplada para o alumnado a tempo parcial e con dispensa académica recoñecida, así como para o estudantado matriculado para se examinar na oportunidade adiantada de decembro.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A1 A2 A4 A9 A10 A11 A14 A15 B1 B2 B3 B5 B6 B7 C1	Actividades prácticas presenciais e lecturas derivadas das sesións maxistrais. Nestas actividades valorarase a correcta aplicación dos contidos teóricos á práctica, a capacidade de análise, a clareza e corrección na expresión oral e escrita, así como o traballo individual e en grupo.	20
Solución de problemas	A1 A2 A4 A9 A10 A11 A15 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 C1 C6	Actividades prácticas non presenciais. Nestas prácticas de ampliación avaliarase o correcto desenvolvemento das instrucións indicadas, a correcta aplicación dos contidos teóricos á práctica, para alén da corrección na análise e na expresión escrita. Entregaranse en papel nos prazos marcados.	30
Proba mixta	A1 A2 A3 A4 A9 A11 A14 A15 B1 B3 B4 B5 B6 B7 C1	Proba escrita con elementos teórico-prácticos. Serán valoradas nesta proba cuestións tales como os contidos, a clareza e rigor expositivo e a calidade expresiva.	50

Observacións avaliación

1. OBSERVACIÓNS XERAIS DE AVALIACIÓN

1.1. Para superar a materia, o alumnado deberá aprobar (con 5 puntos sobre 10) cada unha das metodoloxías avaliábeis: "Obradoiro", "Solución de problemas" e "Proba mixta". En caso contrario, poderá recuperar parcial ou totalmente estas metodoloxías na 2.ª oportunidade, segundo as normas que se detallan na epígrafe 2 destas "Observacións avaliación".

1.2. As actividades prácticas entregaranse exclusivamente nos días fixados polo profesorado da materia. Aquelas actividades que foren entregadas fóra de prazo non serán obxecto de avaliación.

1.3. Todas as probas e actividades deberán cumprir unhas exigencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia sintáctica, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal etc.); no caso de deficiencias lingüístico-expresivas, estas poden ser penalizadas na cualificación.

2. AVALIACIÓN DA 2.ª OPORTUNIDADE (xullo)

2.1. Na 2.ª oportunidade, o alumnado será avaliado cos mesmos criterios e coas mesmas porcentaxes que na oportunidade anterior, excepto o "Obradoiro", cuxa cualificación -ao ser presencial- se integrará en "Solución de problemas" (que, deste xeito, equivalerá o restante 50 % da cualificación final). De igual modo que na 1.ª oportunidade, para superar a materia nesta oportunidade o estudantado deberá aprobar (con 5 puntos sobre 10) cada unha das metodoloxías.

2.2. O alumnado que suspender as actividades avaliábeis terá que realizar outras substitutivas que lle foren encomendadas. As especificacións sobre a tipoloxía destas actividades e sobre as datas de entrega serán publicadas en Moodle antes da celebración da "Proba mixta".

3. AVALIACIÓN DA OPORTUNIDADE ADIANTADA DE DECEMBRO

3.1. Nesta oportunidade adiantada cada alumno/a será avaliado/a mediante unha "Proba mixta", que suporá o 50 % da cualificación final e que terá lugar na data oficial marcada pola Facultade de Filoloxía, e unha serie de prácticas, puntuábeis nun 50 %.

4. CUALIFICACIÓN DE NON PRESENTADO (NP)

4.1. Será considerado Non Presentado o alumnado que non se presente á "Proba mixta" e, alén diso, cuxo número de actividades avaliadas for inferior ao 50%.

5. ALUMNADO A TEMPO PARCIAL E CON DISPENSA ACADÉMICA

5.1. O alumnado matriculado a tempo parcial e con dispensa académica de exención de asistencia concedida deberá pórse en contacto co profesorado da materia no inicio do curso académico para planificar, en cada situación concreta, os axustes necesarios na avaliación no tocante ás actividades presenciais (que serán substituídas por outras non presenciais equivalentes). Así mesmo, aquel alumnado que xustifique a imposibilidade de asistir ás aulas debe tamén contactar co profesorado responsábel.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Freixeiro Mato, X. R. (1998-2004). Gramática da Lingua Galega (4 vols.). Vigo: A Nosa Terra - Freixeiro Mato, X. R. (2002). Lingua galega: normalidade e conflito. Santiago de Compostela: Laiovento - Freixeiro Mato, X. R. (2010). Lingua de calidade. Vigo: Xerais - García Negro, M. P. (coord.) (2009). Sobre o racismo lingüístico. Santiago de Compostela: Laiovento - López Viñas, X. / Lourenço Módia, C. / Moreda Leirado, M. (2011). Gramática práctica da lingua galega. A Coruña: Baía - Moure, T. (2011). Ecolingüística. Entre a ciencia e a ética. A Coruña: UDC - Ninyoles, R. (2005). Idioma e poder social. Santiago de Compostela: Laiovento - Sánchez Rei, X. M. (2011). Lingua galega e variación dialectal. Santiago de Compostela: Laiovento - Sanmartín Rei, G. (coord.) (2009). Nos camiños do entusiasmo. Calidade da lingua e planificación. Vigo: Xerais - Sanmartín Rei, G. (coord.) (2010). Lingua e futuro. Santiago de Compostela: Laiovento
Bibliografía complementaria	Entregarase unha bibliografía complementaria e específica por temas.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías